

Perustuslakivaliokunnan mietintö N:o 6 perustellusta päiväjärjestykseen siirtymisestä edustaja A. Neoviuksen tekemän vällkysymyksen johdosta, joka koskee eräiden Suomen kansalaisten äskettäin tapahtunutta vangitsemista Pietarissa.

Eduskunta on 1 p:nä kuluva marraskuuta perustellun päiväjärjestykseen siirtymisen ehdottamista varten lähettänyt Perustuslakivaliokuntaan seuraavan edustaja A. Neoviuksen tekemän vällkysymyksen:

V. J:n 32 §:n nojalla pyytää allekirjoittanut kunnioittaen Valtiopäivien suostumusta saada esittää seuraavan interpellatsionin:

Tämän kuun 20 p:nä vangittiin Pietarissa, heidän tilapäisesti siellä oleskellessaan, neljä Suomen kansalaista, nimittäin rouva Aino Malmberg, varatuomari Johannes Gummerus, sanomalehdentoimittaja Filemon Tiderman, ja ylioppilas Volter Stenbäck. Ensimmäinen päästettiin vapaaksi kolme päivää jälkeenpäin, mutta jälkimäiset kolme pidetään kuulon mukaan yhä edelleen vangittuina. Kun mitään ei tiedetä näiden vangitsemisien syystä, ja huhu on tietänyt kertoa, että ne perustuisivat salaisten venäläisten poliisiurkkijoitten ilmiantoihin muka rikollisista teoista, joihin vangitut olisivat tehneet itsensä syytäksi Suomen rajojen sisäpuolella, on tämä tapaus herättänyt melkoista ja kiusallista huomiota ja levottomuutta laajalti kansalaisten keskuudessa.

Yleisesti tunnettua näet on että Venäjällä edelleen useasti vangitaan henkilöitä aivan umpimähkäisesti, josta seikasta huolimatta noin vangittuja pidetään vankiloissa pitkät ajat, ilman että heidän asiansa saatetaan oikeudellisesti käsiteltäväksi. Aivan viatokatkin henkilöt saavat täten monasti kokea pitkällisen vankilassa olon kaikkia kärsimyksiä.

Mutta nyt kyseessä olevan tapauksen herättämää levottomutta lisää päälle päätteeksi vielä yleisempää laatua oleva aihe. Jos todeksi näyttäytyy, minkä huhu jo on luullut tietävänsä, että nimittäin noihin vangitsemisiin on ryhdytty epäilyksen nojalla Suomen alueella tehdyistä rikollisista teoista, niin vangitsemiset olisivat samalla loukkaus koko maan oikeutta vastaan. Sillä Suomen valtiooikeudellisen aseman luonteen ja voimassa olevan rikoslain mukaan ovat Suomen alueella tehdyt rikokset saatettavat suomalaisen viranomaisen ja suomalaisen oikeusistuimen käsiteltäviksi. Tämän periaatteen loukkaamattomuuden valvominen on niin ollen oleva kaksin kerroin tärkeänä tehtävänä, etupäässä maan hallitukselle, mutta myöskin kansaneduskunnalle.

Joka tapauksessa täytynee maan hallituksella olla käytettävissään keinoja, saada luotettavia tietoja siitä, mihin Suomen alamaisia, joilta maan rajojen ulkopuolella vapaus riistetään, on laskettu vikapääksi. Kansalaisten auttaminen oikeuksiinsa on sekin niitä tehtäviä, jotka Pietarissa ovat suomalaiset virastot ovat velvolliset suorittamaan. Minä pyydän siis kunnioittaen asianomaiselle senaatin jäsenelle saada esittää seuraavan kysymyksen:

Mitä on tehty näiden vangitsemisien syyn selville saamiseksi sekä kaiken sen lainturvan hankkimiseksi vangituille, mihin he, asiaa koskevia oloja myöten, saattavat olla oikeutetut?

Helsingissä Lokakuun 30 p:nä 1907.

Arvid Neovius.

Kun sen ajan lyhyiden vuoksi, mikä on jäljellä valtiopäivien lopettamiseen, Valiokunnan ei ole mahdollista ryhtyä koettamaan saada muuta selvitystä asiassa, kuin minkä Hallituksen puolelta

annetut ilmoitukset sisältävät, saa Valiokunta, katsoen että Eduskunta lähetteellä on tarkoittanut ainoastaan ehdotuksen aikaansaamista Eduskunnan puolelta asiasta annettavaksi lausunnoksi, kunnioittaen ehdottaa

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan siirtymisen päiväjärjestykseen:

odottaen, että Hallitus on omistava tälle asialle tarkkaa huomiota ja ryhtyvää asianmukaisiin toimenpiteihin hankkiakseen Pietarissa vangituille Suomen kansalaisille kaiken tarpeellisen oikeusturvan, Eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen.

Asian käsittelyssä ovat olleet osallisina puheenjohtaja Setälä, varapuheenjohtaja Sirola, jäsenet Aalle, Estlander, Leivo, Mömmö, Nevanlinna, Renvall, G. G. Rosenqvist, Torppa, Turkia, af Ursin, Viljomaa ja Virkkunen sekä varajäsen Koponen.

Helsingissä 2 p:nä marraskuuta 1907.